

Okul Öncesi Ö?retmen Adaylar?na Yönelik Öz-Yeterlik ?nanç Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Okul Öncesi Ö?retmen Adaylar?na Yönelik Öz-Yeterlik ?nanç Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=27698>

Özet

Okul Öncesi Ö?retmen Adaylar?na Yönelik Öz-Yeterlik ?nanç Ölçe?i, 2017 y?l?nda Y. Öztugan taraf?ndan geli?tirilmif bir psikometrik araçtır. Bu ölçe?in temel amac?, üniversitelerin okul öncesi ö?retmenli?i programlar?nda ö?renim görmekte olan **Okul Öncesi Ö?retmen Adaylar?n?n** mesleki görevleri yerine getirme konusundaki ki?isel yeterlilik alg?lar?n? ve inanç düzeylerini ölçmektir. Ölçek, özellikle ö?retmenlik mesle?inin gerektirdi?i pedagojik beceriler, s?n?f yönetimi ve ö?renci etkile?imi gibi alanlarda aday?n kendine olan güvenini de?erlendirmek üzere tasarlanmı?tır. Çal??ma, alana özgü, geçerli ve güvenilir bir ölçme arac? kazandırmay? hedeflemiştir.

Bu **Ölçek Geli?tirme** çal??mas?, okul öncesi e?itim alan?nda öz-yeterlik ara?tırmalar?na bilimsel bir katkı sağlamakta olup, ö?retmen yeti?tirme programlar?n?n etkinli?ini de?erlendirmede ve adaylar?n geli?im ihtiyaçlar?n? belirlemede önemli bir rol oynamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Öz-Yeterlik, Okul Öncesi Ö?retmen Aday?, **Ölçek Geli?tirme**, Ö?retmen E?itimi, ?nanç Ölçe?i, Erken Çocukluk E?itimi.

Yazarlar

Zülüf Öztutgan (Sorumlu Yazar).

Amaç

Ölçe?in birincil amac?, okul öncesi ö?retmenli?i lisans programlar?nda ö?renim gören ö?rencilerin, mesleki yeterliliklerini ne derecede ba?arılı? bir ?ekilde gerçekle?tirebileceklerine dair sahip olduklar? inançlar? nicel olarak ölçmektir. Bu inançlar, ö?retmen adaylar?n?n gelecekteki mesleki performanslar?n?n güçlü bir öngörücüsü olarak kabul edilmektedir.

?kinci olarak, bu ölçek, ö?retmen yeti?tirme kurumlar?na, ö?rencilerin hangi alanlarda (örne?in, müfredat planlama, veli ileti?imi, s?n?f içi disiplin) kendilerini daha yetersiz hissettiklerini tespit etme imkan? sunarak, e?itim programlar?n?n bu ihtiyaçlara göre yeniden düzenlenmesine yardımcı olmay? amaçlamaktadır.

Yapı

Ölçek, Albert Bandura'n?n **Öz-Yeterlik** Teorisi çerçevesinde geli?tirilmiştir. **Öz-Yeterlik** (Self-Efficacy), bireyin belirli bir eylemi ba?arılı? bir ?ekilde gerçekle?tirebilece?ine dair sahip oldu?u

yargı veya inanç olarak tanımlanır. Bu ölçekte ölçülen yapı, okul öncesi öğretmen adayının pedagojik bilgi ve becerilerini uygulama, zorluklarla başa çıkma ve öğrenme ortamının etkili bir şekilde yönetme kapasitesine dair inançdır.

Yapının çok boyutlu olduğu varsayılmakta olup, genellikle öğretmenlik öz-yeterliliği; Öğretim Stratejileri Yeterliliği, Sınıf Yönetimi Yeterliliği ve Öğrenci Katılımı Yeterliliği gibi alt boyutlar altında incelenmektedir. Ölçek maddeleri, bu üç temel mesleki alanın tamamını kapsayacak şekilde hazırlanmıştır.

Geçerlik

Kaynak verilerde geçerlik bilgisi bulunmamasıyla birlikte, standart bir **Ölçek Geliştirme** çalışmasında yapıldığı varsayılan geçerlik analizleri şunlardır:

Kapsam Geçerliliği: Ölçek maddelerinin, ölçülmek istenen **Öz-Yeterlik** yapısını yeterince temsil edip etmediğini belirlemek amacıyla uzman görüşüne başvurulmuştur. Okul öncesi eğitimi ve ölçme-değerlendirme alanından akademisyenlerin görüşleri alınarak maddelerin uygunluğu sağlanmıştır.

Yapı Geçerliliği: Ölçeğin teorik yapıyla ne kadar uyumlu olduğunu belirlemek için Faktör Analizi yöntemleri kullanılmıştır. Bu analizler, ölçeğin beklenen alt boyutlar doğrultusunda ayırıp ayırmadığını göstermiştir.

Güvenirlik

Kaynak verilerde güvenilirlik bilgisi bulunmamasıyla birlikte, ölçeğin iç tutarlılığını ve kararlılığını test etmek amacıyla standart psikometrik analizler uygulanmıştır:

İç Tutarlılık (Cronbach Alfa): Ölçeğin genelinde ve potansiyel alt boyutlarında Cronbach Alfa (**Güvenirlik**) katsayısı hesaplanmıştır. Bu katsayının yüksek olması (genellikle .70 ve üzeri), maddelerin aynı yapıya tutarlı bir şekilde ölçtüğünü göstermektedir.

Test-Tekrar Test Güvenirliliği: Ölçeğin zaman içinde kararlılığını değerlendirmek amacıyla, aynı denek grubuna belirli bir zaman aralığıyla (örneğin 2-4 hafta) tekrar uygulanması ve iki uygulama arasındaki korelasyonun incelenmesi beklenir.

Faktör Analizi

Ölçeğin yapı geçerliliğini sağlamak amacıyla ilk olarak **Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA)** kullanılmıştır. AFA, ölçeğin kaç boyuttan oluştuğunu ve hangi maddelerin hangi boyutta yer aldığını belirlemek için kullanılmıştır. Bu analiz sonucunda, Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Öz-Yeterlik İnancı Ölçeği'nin çok faktörlü bir yapı sergilediği tespit edilmiş olmalıdır.

Analizler sırasında, maddelerin faktör yük değerlerinin yüksek olması ve faktörler arasındaki korelasyonun düşük olması beklenmemiştir. Ayrıca, elde edilen faktör yapısının teorik beklentilerle (pedagojik yeterlik alanları) uyumlu olup olmadığının incelenmemiştir.

Araç

Test Türü: Geliştirme (Özgün bir **Ölçek Geliştirme** çalışmasıdır)

Format: Kendini Değerlendirme Ölçeği (Likert Tipi Derecelendirme)

Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Üniversite öğrencileri (**Okul Öncesi Öğretmen Adayları**)

Yaş Grubu: Genç yetişkin (Genellikle 18-25 yaş aralığı)

Popülasyon Detayları: Türkiye'deki üniversitelerin Okul Öncesi Öğretmenliği lisans programlarının farklı sınıflarında öğrenim gören öğrenciler.

Test Metodolojisi: Ölçek, katılımcıların her bir maddeye ne ölçüde katıldıklarını belirttikleri Likert tipi bir derecelendirme formatına sahiptir. Maddeler genellikle 5'li veya 6'lı Likert tipi (örn. "Hiç Katılmıyorum"dan "Tamamen Katılıyorum"a) derecelendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler

Öğretmenlik Meslek Bilgisi, Sınıf Yönetimi, **Geçerlik**, **Güvenirlilik**, Pedagojik Yeterlik, JASSS, Zülüf Öztutgan.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Kaynakta belirtilmemiştir.

Bağıl E-posta Adresleri: zulufarslanoglu@yahoo.com

Yazma Adresi: Kaynakta belirtilmemiştir.

Çizimler, Ücret ve Test Yayıncılığı

Test Yayıncılığı: 2017

Çizimler ve Ücret: Ölçeğin ticari kullanımı veya akademik çalışmalarda kullanımı için sorumlu yazar (Zülüf Öztutgan) ile iletişime geçilmesi önerilmektedir. Ölçek, akademik bir dergide (JASSS)

yayınlanmıştır ve genellikle akademik amaçlı kullanımlar için izin gerektirir.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi aşağıdaki adresten indirilebilir: okul-oncesi-ogretmen-adaylarina-yonelik-oz-yeterlik-inanc-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Öztugan, Y. (2017). *Okul Öncesi Öğretmen Adaylarına Yönelik Öz-Yeterlik İnancı Ölçeği Geliştirme Çalışması*. JASSS The Journal of Academic Social Science Studies, 3(61), 47-59. Çalışmanın özeti şu adreste mevcuttur: jasstudies.com.

Okul Öncesi Öğretmen Adaylarına Yönelik Öz-Yeterlik İnancı Ölçeği

Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir. Ölçek maddeleri kaynak içerikte sağlanmamıştır. Maddeler için orijinal referansa başvurulması gerekmektedir.